

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Kazernestraat 52
2500 EA Den Haag

Ministerie van Defensie
Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie
D2025-005372 /
MINDEF20250046574

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en
onderwerp vermelden.*

Datum 15 december 2025
Betreft Verslag Raad Buitenlandse Zaken Defensie d.d. 1 december

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) met de ministers van Defensie op 1 december jl. in Brussel. Op de agenda stonden militaire steun aan Oekraïne en defensiegereedheid. Daarnaast vond een *Steering Board* plaats van het Europees Defensieagentschap (EDA). Tot slot wordt uw Kamer in dit verslag geïnformeerd over de *Defence Industry Transformation Roadmap* en een kleinschalige Nederlandse bijdrage aan *Counter-Improvised Explosive Devices* trainingen in Tsjaad.

A. Verslag RBZ Defensie

Oekraïne

De Raad sprak over de voortdurende Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. De Oekraïense minister van Defensie Sjmyhal was hierbij aanwezig. Hij gaf een update over de ontwikkelingen aan het front en de rest van Oekraïne, waaronder de constante Russische aanvallen op de Oekraïense energiesector, en de lopende vredesonderhandelingen. Hij benadrukte het belang van blijvende steun van de EU en haar lidstaten aan Oekraïne en ging daarbij in op de meest urgente militaire behoeften. De meeste lidstaten spraken eensgezind over de noodzaak van aanhoudende steun aan Oekraïne en het belang van betrokkenheid van de EU bij de vredesonderhandelingen. Ook benoemde Sjmyhal het belang van het Amerikaanse initiatief voor de zogeheten *Prioritised Ukraine Requirements List* (PURL) voor militair materieel. In dat kader kondigde Nederland een aanvullend steunpakket via PURL aan van 250 miljoen euro. Hiermee faciliteert Nederland de levering van wapens uit Amerikaanse voorraad waar in Oekraïne dringend behoefte aan is. Verder riep Nederland lidstaten op aan te sluiten bij de contracten die Nederland heeft met Oekraïense bedrijven voor de productie van verschillende typen drones.

De Hoge Vertegenwoordiger van de EU (HV) Kallas riep lidstaten op tot het leveren van meer militaire en financiële steun alsook de noodzaak van voorspelbaarheid van die steun, onder meer voor het dichten van het Oekraïense begrotingstekort in 2026. In dat kader benadrukte de HV het belang van het aannemen van het voorstel voor herstellingen op basis van de bevroren Russische Centrale banktegoeden tijdens de aankomende Europese Raad op 18 en 19 december a.s. Veel lidstaten sloten zich aan bij deze oproep en benadrukten daarnaast dat een eventueel besluit over herstellingen geen vervanging kan zijn van bilaterale steun aan Oekraïne. Nederland onderstreepte ten aanzien van de herstellingen dat het van belang is dat Oekraïne zelf kan bepalen waaraan dit geld wordt uitgegeven, aangezien Oekraïners het beste weten wat prioritair is.

Defensiegereedheid

Tevens werd gesproken over de implementatie van het Witboek Europese Defensie – Gereedheid 2030¹ ('Witboek') van maart jl. en de hieruit voortvloeiende Routekaart Defensiegereedheid 2030

¹ Kamerstuk 22112, nr. 4027

van oktober jl. In het Witboek zetten de Commissie en de HV hun plannen uiteen om EU-lidstaten te helpen volledig militair gereed te zijn in 2030. Tijdens deze RBZ gaven landen die een leidende rol spelen in de negen overeengekomen *Priority Capability Areas* ('PCA's') binnen de EU een update over de voortgang. Nederland heeft de coördinerende rol in de PCA drones en counterdronessystemen, samen met Letland en Kroatië. Daarnaast speelt Nederland een coördinerende rol binnen de PCA militaire mobiliteit, in samenwerking met Duitsland en België. De HV, gesteund door Nederland en andere lidstaten, riep op om snel concrete stappen te zetten op capaciteitsontwikkeling.

De HV ging in op het op 19 november jl. gepresenteerde pakket inzake militaire mobiliteit dat zich richt op de harmonisatie van administratieve lasten en gerichte aanpassingen van bestaande wet- en regelgeving. Het pakket beoogt het vergemakkelijken van grensoverschrijdende verplaatsing, onder andere door harmonisatie van douaneformulieren en digitalisering. Bijna alle lidstaten, waaronder Nederland, verwelkomden het pakket militaire mobiliteit. Ook benadrukten veel lidstaten daarbij het belang van EU-NAVO samenwerking op dit terrein. Uw Kamer ontvangt binnen de gebruikelijke termijn een BNC-fiche over dit voorstel.

Commissaris voor Defensie en Space Kubilius gaf een update over het *Security Action for Europe* (SAFE)-instrument: alle aan SAFE deelnemende lidstaten hebben plannen ingediend en alle PCA's komen hierin terug. Tevens ging hij in op de voortgang in de gesprekken met het VK en Canada over het verruimd openstellen van het SAFE-instrument voor de defensie-industrie uit deze landen. Kubilius gaf aan dat een akkoord is bereikt over verruimde deelname van de industrie uit Canada aan het SAFE. Met het VK is het helaas niet gelukt om voor het verstrijken van de eerste deadline voor het indienen van projecten tot een akkoord te komen. De industrie uit het VK behoudt wel de reguliere toegang tot het SAFE-instrument die geldt voor derde landen. Enkele lidstaten, waaronder Nederland, gaven aan teleurgesteld te zijn dat nu geen akkoord bereikt is met het VK. Samenwerking met een belangrijke veiligheidspartner als het VK is van groot belang voor het versneld bereiken van defensiegereedheid en voor het opschalen van onze defensie-industrie.

Op 26 november jl. is een voorlopige Raadspositie bereikt in de onderhandelingen over de *Defence Readiness Omnibus* (hierna: Defensie-omnibus). Nederland en enkele andere lidstaten gaven aan positief te zijn over het bereikte resultaat. Nederland is voorstander van vereenvoudiging van wetgeving om de versterking van defensiegereedheid te versnellen en te verbreden. De Defensie-omnibus wordt naar verwachting op 19 januari a.s. plenair in het Europees Parlement (EP) ter stemming gebracht. Na aanname van het EP-standpunt zullen de triloogonderhandelingen van start gaan.

B. Verslag van de EDA steering board

De HV, als hoofd van het EDA, gaf aan dat de organisatie een belangrijke rol kan spelen ter ondersteuning van de PCA's en het bevorderen van coherentie tussen de capaciteitsgebieden. De HV schetste de vijf actielijnen voor het EDA: opschalen onderzoek & ontwikkeling, ondersteunen bij capaciteitsontwikkeling, gezamenlijke aanschaf, interne reorganisatie en partnerschappen. Daarbij werd aangegeven dat het EDA nog te weinig capaciteit en budget heeft voor opschaling bij het ondersteunen van alle vijf de actielijnen. De *Chief Executive* van het EDA, Denk, zette uiteen dat het EDA analyseert hoe bestaande capaciteit zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet. Hiertoe worden gezamenlijk met de lidstaten nadere prioriteiten vastgesteld. Het EDA werkt aan een nieuwe lijst projectvoorstellen die input kan vormen voor instrumenten als het Europees Defensie Industrie Programma (EDIP).

De EDA *Steering Board* stemde in met de begroting van het EDA voor 2026, het *Staff Establishment Plan* en het concept-driejarenplan. Nederland sprak steun uit voor de activiteiten van het EDA. Het EDA kan lidstaten onder andere ondersteunen bij de verdere uitwerking van de PCA's. Nederland riep het EDA op om met een gedetailleerd plan voor de verdere versterking van het EDA te komen, inclusief onderbouwing indien extra middelen nodig zijn, zodat lidstaten hierover een beslissing kunnen nemen.

C. Overig

Non-paper militaire mobiliteit

Middels deze weg informeer ik uw Kamer over het gezamenlijke non-paper van Nederland, Duitsland, België, Polen en Litouwen ter beïnvloeding van het EU Militaire Mobiliteitspakket. Het non-paper is op 27 november jl. naar de Europese Commissie gestuurd en is gericht op drie terreinen van actie. Ten eerste wordt opgeroepen tot intensivering van de samenwerking en coördinatie in Europa, onder meer door met NAVO toe te werken naar een 'Joint European Continent Military Mobility Area'. Ten tweede wordt gevraagd om effectieve EU investering in dual-use infrastructuur en om advies van de EU militaire staf mee te wegen bij projecten inzake militaire mobiliteit. Ten derde wordt de noodzaak van harmonisering van regels en procedures benadrukt. Daarbij wordt aangegeven dat het noodzakelijk is dat toestemming voor grensoverschrijdend bewegingen van militair vervoer binnen drie werkdagen dient te worden afgegeven. Ook wordt gesuggereerd om binnen de EU een gedeeld beeld over noodmaatregelen voor crisissituaties te ontwikkelen, waarbij de mogelijkheid wordt geschapen om militair vervoer te prioriteren.

Defence Industry Transformation Roadmap

Het kabinet heeft met interesse gekeken naar de gepubliceerde Routekaart voor de Transformatie van de EU defensie-industrie. In de routekaart wordt geen nieuw beleid gepresenteerd. De routekaart is een prioritering van bestaande initiatieven om de defensie-industrie innovatiever en flexibeler te maken, en om weerbaar te zijn tegen disruptieve technologieën. De Commissie identificeert disruptieve technologieën die voortvloeien uit de lessen die worden getrokken uit de oorlog in Oekraïne. Deze gebieden sluiten goed aan bij de 5 + 1 NLD gebieden van de Defensie Strategie Industrie en Innovatie² zoals kwantum, AI, ruimtevaarttechnologie en maritiem. Het behalen van de ambities van de routekaart wordt beoogd door: 1) meer financiële ondersteuning voor innovatieve start/scale-ups, 2) ondersteuning bij marktvalorisatie en -toegang, 3) makkelijkere toegang tot aanbestedingsprocedures, 4) acties ten behoeve van voldoende vaardig personeel in de sector. De routekaart doet geen concrete voorstellen en stelt ambities voor die overeenkomen met ontwikkelingen zoals het Omnibus-voorstel, het Europees Defensie Industrie Programma en het voorgestelde Europees Concurrentievermogenfonds onder het volgende meerjarig financieel kader. Bij de uitwerking van de routekaart zal het kabinet ervoor pleiten dat er voldoende aandacht is voor grensoverschrijdende defensie innovatie- en industriesamenwerking en versterking van de Europese Defensie Technologische en Industriële Basis.

Kleinschalige Nederlandse bijdrage aan Counter-Improvised Explosive Devices (C-IED) trainingen in Tsjaad

Tevens informeer ik, ook namens de minister van Buitenlandse Zaken, uw Kamer over het besluit een kleinschalige personele bijdrage te leveren voor enkele kortdurende trainingen op het gebied van *Counter-Improvised Explosive Devices* (C-IED) in Tsjaad, in de periode Q4 2025 – Q3 2027. Dit wordt gefinancierd vanuit het Budget Internationale Veiligheid (BIV). Deze trainingen worden in partnerschap met de *United Nations Mine Action Service* gegeven aan een samenwerkingsverband van onder andere Tsjaad, Kameroen en Nigeria, dat zich richt op het bestrijden en indammen van

² De 5 + 1 NLD-gebieden zijn (1) slimme materialen, (2) sensoren, (3) quantum, (4) ruimtetechnologie, (5) intelligentie systemen en (+1) maritiem. <https://open.overheid.nl/documenten/4f593e0c-a66d-40b8-a933-b36673176b53/file>

Boko Haram en andere gewapende extremistische groeperingen in het Tsjaadmeerbekken. Het doel van de trainingen is deelnemers beter in staat te stellen om IED-dreigingen te herkennen en om mitigatie van deze dreigingen te integreren in operationele planning en commandostructuur. Door middel van deze trainingen wordt met beperkte capaciteit ook een positieve bijdrage geleverd aan de Nederlandse relatie met zowel Tsjaad als met de VN.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Ruben Brekelmans

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag
de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag

Ministerie van Defensie

Plein 4
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Onze referentie
D2025-005372 /
MINDEF20250044669

Datum 15 december 2025
Betreft Verslag Raad Buitenlandse Zaken Defensie d.d. 1 december

*Bij beantwoording, datum,
onze referentie en
onderwerp vermelden.*

Geachte voorzitter,

Hierbij ontvangt u het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) met de ministers van Defensie op 1 december jl. in Brussel. Op de agenda stonden militaire steun aan Oekraïne en defensiegereedheid. Daarnaast vond een *Steering Board* plaats van het Europees Defensieagentschap (EDA). Tot slot wordt uw Kamer in dit verslag geïnformeerd over de *Defence Industry Transformation Roadmap* en een kleinschalige Nederlandse bijdrage aan *Counter-Improvised Explosive Devices* trainingen in Tsjaad.

A. Verslag RBZ Defensie

Oekraïne

De Raad sprak over de voortdurende Russische agressieoorlog tegen Oekraïne. De Oekraïense minister van Defensie Sjmyhal was hierbij aanwezig. Hij gaf een update over de ontwikkelingen aan het front en de rest van Oekraïne, waaronder de constante Russische aanvallen op de Oekraïense energiesector, en de lopende vredesonderhandelingen. Hij benadrukte het belang van blijvende steun van de EU en haar lidstaten aan Oekraïne en ging daarbij in op de meest urgente militaire behoeften. De meeste lidstaten spraken eensgezind over de noodzaak van aanhoudende steun aan Oekraïne en het belang van betrokkenheid van de EU bij de vredesonderhandelingen. Ook benoemde Sjmyhal het belang van het Amerikaanse initiatief voor de zogeheten *Prioritised Ukraine Requirements List* (PURL) voor militair materieel. In dat kader kondigde Nederland een aanvullend steunpakket via PURL aan van 250 miljoen euro. Hiermee faciliteert Nederland de levering van wapens uit Amerikaanse voorraad waar in Oekraïne dringend behoefte aan is. Verder riep Nederland lidstaten op aan te sluiten bij de contracten die Nederland heeft met Oekraïense bedrijven voor de productie van verschillende typen drones.

De Hoge Vertegenwoordiger van de EU (HV) Kallas riep lidstaten op tot het leveren van meer militaire en financiële steun alsook de noodzaak van voorspelbaarheid van die steun, onder meer voor het dichten van het Oekraïense begrotingstekort in 2026. In dat kader benadrukte de HV het belang van het aannemen van het voorstel voor herstellingen op basis van de bevroren Russische Centrale banktegoeden tijdens de aankomende Europese Raad op 18 en 19 december a.s. Veel lidstaten sloten zich aan bij deze oproep en benadrukten daarnaast dat een eventueel besluit over herstellingen geen vervanging kan zijn van bilaterale steun aan Oekraïne. Nederland onderstreepte ten aanzien van de herstellingen dat het van belang is dat Oekraïne zelf kan bepalen waaraan dit geld wordt uitgegeven, aangezien Oekraïners het beste weten wat prioritair is.

Defensiegereedheid

Tevens werd gesproken over de implementatie van het Witboek Europese Defensie – Gereedheid 2030¹ ('Witboek') van maart jl. en de hieruit voortvloeiende Routekaart Defensiegereedheid 2030

¹ Kamerstuk 22112, nr. 4027

van oktober jl. In het Witboek zetten de Commissie en de HV hun plannen uiteen om EU-lidstaten te helpen volledig militair gereed te zijn in 2030. Tijdens deze RBZ gaven landen die een leidende rol spelen in de negen overeengekomen *Priority Capability Areas* ('PCA's') binnen de EU een update over de voortgang. Nederland heeft de coördinerende rol in de PCA drones en counterdronessystemen, samen met Letland en Kroatië. Daarnaast speelt Nederland een coördinerende rol binnen de PCA militaire mobiliteit, in samenwerking met Duitsland en België. De HV, gesteund door Nederland en andere lidstaten, riep op om snel concrete stappen te zetten op capaciteitsontwikkeling.

De HV ging in op het op 19 november jl. gepresenteerde pakket inzake militaire mobiliteit dat zich richt op de harmonisatie van administratieve lasten en gerichte aanpassingen van bestaande wet- en regelgeving. Het pakket beoogt het vergemakkelijken van grensoverschrijdende verplaatsing, onder andere door harmonisatie van douaneformulieren en digitalisering. Bijna alle lidstaten, waaronder Nederland, verwelkomden het pakket militaire mobiliteit. Ook benadrukten veel lidstaten daarbij het belang van EU-NAVO samenwerking op dit terrein. Uw Kamer ontvangt binnen de gebruikelijke termijn een BNC-fiche over dit voorstel.

Commissaris voor Defensie en Space Kubilius gaf een update over het *Security Action for Europe* (SAFE)-instrument: alle aan SAFE deelnemende lidstaten hebben plannen ingediend en alle PCA's komen hierin terug. Tevens ging hij in op de voortgang in de gesprekken met het VK en Canada over het verruimd openstellen van het SAFE-instrument voor de defensie-industrie uit deze landen. Kubilius gaf aan dat een akkoord is bereikt over verruimde deelname van de industrie uit Canada aan het SAFE. Met het VK is het helaas niet gelukt om voor het verstrijken van de eerste deadline voor het indienen van projecten tot een akkoord te komen. De industrie uit het VK behoudt wel de reguliere toegang tot het SAFE-instrument die geldt voor derde landen. Enkele lidstaten, waaronder Nederland, gaven aan teleurgesteld te zijn dat nu geen akkoord bereikt is met het VK. Samenwerking met een belangrijke veiligheidspartner als het VK is van groot belang voor het versneld bereiken van defensiegereedheid en voor het opschalen van onze defensie-industrie.

Op 26 november jl. is een voorlopige Raadspositie bereikt in de onderhandelingen over de *Defence Readiness Omnibus* (hierna: Defensie-omnibus). Nederland en enkele andere lidstaten gaven aan positief te zijn over het bereikte resultaat. Nederland is voorstander van vereenvoudiging van wetgeving om de versterking van defensiegereedheid te versnellen en te verbreden. De Defensie-omnibus wordt naar verwachting op 19 januari a.s. plenair in het Europees Parlement (EP) ter stemming gebracht. Na aanname van het EP-standpunt zullen de triloogonderhandelingen van start gaan.

B. Verslag van de EDA steering board

De HV, als hoofd van het EDA, gaf aan dat de organisatie een belangrijke rol kan spelen ter ondersteuning van de PCA's en het bevorderen van coherentie tussen de capaciteitsgebieden. De HV schetste de vijf actielijnen voor het EDA: opschalen onderzoek & ontwikkeling, ondersteunen bij capaciteitsontwikkeling, gezamenlijke aanschaf, interne reorganisatie en partnerschappen. Daarbij werd aangegeven dat het EDA nog te weinig capaciteit en budget heeft voor opschaling bij het ondersteunen van alle vijf de actielijnen. De *Chief Executive* van het EDA, Denk, zette uiteen dat het EDA analyseert hoe bestaande capaciteit zo efficiënt mogelijk kan worden ingezet. Hiertoe worden gezamenlijk met de lidstaten nadere prioriteiten vastgesteld. Het EDA werkt aan een nieuwe lijst projectvoorstellen die input kan vormen voor instrumenten als het Europees Defensie Industrie Programma (EDIP).

De EDA *Steering Board* stemde in met de begroting van het EDA voor 2026, het *Staff Establishment Plan* en het concept-driejarenplan. Nederland sprak steun uit voor de activiteiten van het EDA. Het EDA kan lidstaten onder andere ondersteunen bij de verdere uitwerking van de PCA's. Nederland riep het EDA op om met een gedetailleerd plan voor de verdere versterking van het EDA te komen, inclusief onderbouwing indien extra middelen nodig zijn, zodat lidstaten hierover een beslissing kunnen nemen.

C. Overig

Non-paper militaire mobiliteit

Middels deze weg informeer ik uw Kamer over het gezamenlijke non-paper van Nederland, Duitsland, België, Polen en Litouwen ter beïnvloeding van het EU Militaire Mobiliteitspakket. Het non-paper is op 27 november jl. naar de Europese Commissie gestuurd en is gericht op drie terreinen van actie. Ten eerste wordt opgeroepen tot intensivering van de samenwerking en coördinatie in Europa, onder meer door met NAVO toe te werken naar een 'Joint European Continent Military Mobility Area'. Ten tweede wordt gevraagd om effectieve EU investering in dual-use infrastructuur en om advies van de EU militaire staf mee te wegen bij projecten inzake militaire mobiliteit. Ten derde wordt de noodzaak van harmonisering van regels en procedures benadrukt. Daarbij wordt aangegeven dat het noodzakelijk is dat toestemming voor grensoverschrijdend bewegingen van militair vervoer binnen drie werkdagen dient te worden afgegeven. Ook wordt gesuggereerd om binnen de EU een gedeeld beeld over noodmaatregelen voor crisissituaties te ontwikkelen, waarbij de mogelijkheid wordt geschapen om militair vervoer te prioriteren.

Defence Industry Transformation Roadmap

Het kabinet heeft met interesse gekeken naar de gepubliceerde Routekaart voor de Transformatie van de EU defensie-industrie. In de routekaart wordt geen nieuw beleid gepresenteerd. De routekaart is een prioritering van bestaande initiatieven om de defensie-industrie innovatiever en flexibeler te maken, en om weerbaar te zijn tegen disruptieve technologieën. De Commissie identificeert disruptieve technologieën die voortvloeien uit de lessen die worden getrokken uit de oorlog in Oekraïne. Deze gebieden sluiten goed aan bij de 5 + 1 NLD gebieden van de Defensie Strategie Industrie en Innovatie² zoals kwantum, AI, ruimtevaarttechnologie en maritiem. Het behalen van de ambities van de routekaart wordt beoogd door: 1) meer financiële ondersteuning voor innovatieve start/scale-ups, 2) ondersteuning bij marktvalorisatie en -toegang, 3) makkelijkere toegang tot aanbestedingsprocedures, 4) acties ten behoeve van voldoende vaardig personeel in de sector. De routekaart doet geen concrete voorstellen en stelt ambities voor die overeenkomen met ontwikkelingen zoals het Omnibus-voorstel, het Europees Defensie Industrie Programma en het voorgestelde Europees Concurrentievermogenfonds onder het volgende meerjarig financieel kader. Bij de uitwerking van de routekaart zal het kabinet ervoor pleiten dat er voldoende aandacht is voor grensoverschrijdende defensie innovatie- en industriesamenwerking en versterking van de Europese Defensie Technologische en Industriële Basis.

Kleinschalige Nederlandse bijdrage aan Counter-Improvised Explosive Devices (C-IED) trainingen in Tsjaad

Tevens informeer ik, ook namens de minister van Buitenlandse Zaken, uw Kamer over het besluit een kleinschalige personele bijdrage te leveren voor enkele kortdurende trainingen op het gebied van *Counter-Improvised Explosive Devices* (C-IED) in Tsjaad, in de periode Q4 2025 – Q3 2027. Dit wordt gefinancierd vanuit het Budget Internationale Veiligheid (BIV). Deze trainingen worden in partnerschap met de *United Nations Mine Action Service* gegeven aan een samenwerkingsverband van onder andere Tsjaad, Kameroen en Nigeria, dat zich richt op het bestrijden en indammen van Boko Haram en andere gewapende extremistische groeperingen in het Tsjaadmeerbekken. Het doel

² De 5 + 1 NLD-gebieden zijn (1) slimme materialen, (2) sensoren, (3) quantum, (4) ruimtevaarttechnologie, (5) intelligentie systemen en (+1) maritiem. <https://open.overheid.nl/documenten/4f593e0c-a66d-40b8-a933-b36673176b53/file>

van de trainingen is deelnemers beter in staat te stellen om IED-dreigingen te herkennen en om mitigatie van deze dreigingen te integreren in operationele planning en commandostructuur. Door middel van deze trainingen wordt met beperkte capaciteit ook een positieve bijdrage geleverd aan de Nederlandse relatie met zowel Tsjaad als met de VN.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE

Ruben Brekelmans

Joint non-paper

on

Establishing a Joint European Continent Military Mobility Area

In light of the rapidly deteriorating geopolitical security environment, the importance of enhanced Military Mobility (MilMob) within the European Union and beyond has become increasingly pressing. Russia's ongoing war of aggression against Ukraine and continued hybrid threats against EU Member States have clearly indicated that the EU faces growing security threats, particularly at the Eastern borders. These developments underscore the urgent need for swift and decisive action: We have to strengthen our collective capability to deploy military personnel, equipment and assets effectively and efficiently across EU territory and beyond. MilMob is essential to reinforce NATO's collective deterrence and defence.

The signing nations welcome the announced 'Military Mobility Package', which demonstrates the joint commitment by the Commission, EEAS and EDA to address the complex challenges related to MilMob. We look forward to working closely together with these EU institutions and other Member States, now and in the future. Desired effects and end-states need to be defined and prioritised in line with NATO's enablement requirements, and become drivers for policy.

In order to use the momentum, we propose the following three areas of action as priorities:

- 1. INTENSIFY cooperation and coordination in Europe**
- 2. INVEST effectively in dual-use infrastructure**
- 3. IMPLEMENT harmonised rules and procedures**

1. Intensify cooperation and coordination in Europe

We propose for Europe to develop **one Joint European Continent Military Mobility Area (JEC MMA)** as the desired 'end state' of our joint European efforts and principle policy goal.

In order to achieve this goal, acknowledging the current sense of urgency, the EU and its Member States are requested to cooperate with European partner nations, and to collectively commit to collaboration, harmonisation and simplification to enable MilMob expansion within Europe. Strategically, the latest EU-initiatives underline this aspect: Apart from the "MilMob-Package", the "White Paper on Defence Readiness 2030" (2025) specifically addresses MilMob and depicts **it as a core capability**, calling upon the Member States to focus on its enhancement accordingly. The signing nations underline this aspect and already show commitment through various initiatives, such as the PESCO project Military Mobility and the Model Corridor of the Netherlands-Germany-Poland.

Herewith, cross-organisational coordination of the different roles and responsibilities of the EU and NATO and the continued commitment to improve MilMob and Enablement together is necessary, based on an enhanced Structured Dialogue on MilMob. To follow through with the implementation of this task in an effective and timely manner, we strongly recommend to coordinate and cooperate more intensively with NATO and prevent duplication and additional bureaucracy. A JEC MMA can only be achieved when both organisations align their powers towards this common goal.

In that regard, we propose to establish a **coordinating element within the EU that has both civilian and military expertise at the strategic and operational level** to coordinate effectively with NATO at all levels (HQ, SHAPE and JSEC) as equal MilMob

counterparts. National Subject Matter Experts should be involved at all levels, while **interoperability** between the EU, its Member States and NATO — including classification, for both classified and unclassified data — must be further advanced.

In addition to the legal framework, the strategic basis and dedicated coordinating elements, a **Working Plan on MilMob** with joint NATO-EU recommendations among the stakeholders should structure and monitor the fastest implementation of our actions.

2. Invest effectively in dual-use infrastructure

For the swift deployment of military personnel, equipment and assets across EU territory and beyond, the dual-use-infrastructure needs further improvements. The current transport infrastructure lacks sufficient capacity for large-scale, short-notice military movements; to address this, the EU must support funding in dual-use infrastructure. Additional transportation capabilities and services (incl. HNS) as well as smart multinational cooperation between the military and the private sector, notably the defence industry, should be increased, too.

Therefore, we welcome the proposal by the Commission to continue with the Connecting Europe Facility (CEF) within the next Multiannual Financial Framework (MFF), and to include transport and military mobility. This will enable us to **clearly prioritise** projects that are most urgent from a military operational and strategic perspective. To assure this, we consider it important that besides the civilian perspective the **EU Military Staff also provides advice** on MilMob activities, in particular in the context of CEF, to ensure military needs are met and NATO requirements are fully taken into account.

3. IMPLEMENT harmonised rules and procedures

We emphasise the importance of ensuring that rules and procedures governing MilMob are fit for purpose. It is essential that we have an EU-NATO comprehensive set of rules that cater to peacetime, crisis and conflict situations. Armed forces should be supported by simple procedures across all domains that enhance their ability to move personnel and equipment swiftly and efficiently. Concrete solutions for such procedures have already been developed in the Model Corridor of the Netherlands-Germany-Poland (details see report from September 2025), which can serve as best practice for EU-wide harmonisation¹. Additionally, it is necessary that **cross-border movement permissions are granted within a maximum of three working days (in times of crisis and for exercises, as laid down in the MilMob Pledge 2024)** and NATO timelines are met.

Furthermore, the synchronisation of military requirements between the EU², as adopted by the Council, and NATO³ military requirements would be beneficial in supporting Member States' efforts to improve infrastructure and make it suitable for military movement. Practical guidance on how these requirements should be understood would assist Member States in assessing their infrastructure and determining where investments are needed.

In times of crisis, Member States would benefit from rules that enable rapid and decisive action. At present, each EU Member State operates its own national crisis structure, but there is no common EU framework for the grey zone between peace and conflict, even though there is a strong need for one. Therefore, we want to work toward a common

¹ The report was co-developed by the Netherlands, Germany and Poland as the outcome of 18 months of cooperation. Several other Member States (incl. BEL, LUX, CZE, SLK, LTU) have signaled their interest to implement its outcomes nationally and join a future follow-up initiative.

² ST 6728/25 ADD1.

³ Criteria and Standards for the Zones of the RSN.

understanding of the possibility to deploy a **crisis-mechanism**⁴ at national level, supported by EU guidelines. This would help Member States develop a shared perception at EU level of the types of situations that justify the application of **emergency measures** to prioritise military transport over civilian transport for all modes of transport⁵, based on a balanced assessment which encompasses both military and civilian interests.

⁴ When NATO response measures call for action, Nations are expected to provide Host Nation Support. Transit Nations need to be supported by supra-national legislation and procedures for efficient and expeditious pan-European mobility.

⁵ As has, for example, been done in Article 47 of Proposal for a Rail Capacity Regulation (COM/2023/443 final).

#signature page Kingdom of the Netherlands

Signed in # on #

The Minister of Defence of the Kingdom of the Netherlands

#signature page Federal Republic of Germany

Signed in # on #

The Minister of Defence of the Federal Republic of Germany

#signature page Kingdom of Belgium

Signed in # on #

The Minister of Defence of the Kingdom of Belgium

#signature page Republic of Lithuania

Signed in # on #

The Minister of Defence of the Republic of Lithuania

#signature page Republic of Poland

Signed in # on #

The Minister of Defence of the Republic of Poland

Aan MINDEF
Van DGB
Afgestemd met HDFC, DJZ, DCO, CDS
In afschrift aan STASDEF

TER BESLISSING

Datum

12 december 2025

Onze referentie

D2025-005372 /
MINDEF20250044670

Opgesteld door

Sr Beleidsmedewerker
KD:Ambtelijke leiding
@mindef.nl

Aantal bijlagen

1

Nota

Aanleiding

De Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) Defensie vond plaats op 1 december 2025. Bijgevoegd treft u het verslag.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met verzending van het verslag aan de Eerste en Tweede Kamer.

Kernpunten

- Tijdens de RBZ Defensie is gesproken over steun aan Oekraïne en defensiegereedheid. Daarnaast vond een EDA Steering Board plaats. Hierover wordt in het verslag teruggekoppeld.
- Verder wordt deze brief benut om de Kamer te informeren over 1) de *Defence Industry Transformation Roadmap* en 2) het besluit over de kleinschalige Nederlandse bijdrage aan *Counter-Improvised Explosive Devices* (C-IED) trainingen in Tsjaad.

Toelichting

Financiële overwegingen

Uit het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken Defensie volgen geen financiële consequenties.

Juridische overwegingen

N.v.t.

Communicatie

N.v.t.

Informatie die niet openbaar wordt gemaakt

Persoonsgegevens van de opsteller en ondertekenaar worden gelakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

DE DIRECTEUR-GENERAAL BELEID

